

Agnès Martin-Lugand

Viata e ușoară, nu-ți face griji

Traducere din franceză de Carmen Otilia Spînu

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactor:
Mihaela Serea

Coperta colecției: Faber Studio
Foto copertă: Guliver/Getty Images/ © Dave and Les Jacobs

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Ionuț Tolontan

Corectură:
Elena Bițu
Maria Mușuroiu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MARTIN-LUGAND, AGNÈS

Viața e ușoară, nu-ți face griji / Agnès Martin-Lugand ; trad.:
Carmen Otilia Spînu. - București : Editura Trei, 2016
ISBN 978-606-719-657-3

I. Spînu, Carmen Otilia (trad.)

821.133.1-31=135.1

Titlul original: *La vie est facile, ne t'inquiète pas*

Autor: Agnès Martin-Lugand

Copyright © Michel Lafon Publishing 2015,
La Vie est facile ne t'inquiète pas

Copyright © Editura Trei, 2016
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-719-657-3

Sfârșitul unui doliu normal nu înseamnă sub nicio formă uitarea celui dispărut, ci aptitudinea de a-l situa la locul cuvenit într-o poveste încheiată, aptitudinea de a retrăi din plin activitățile de zi cu zi, proiectele și dorințele care dau valoare existenței.

(MONIQUE BYDLOWSKI, *Visez un copil*)

Don't worry. Life is easy.

(AARON, *Little Love*)

Unu

Cum putusem să cedez din nou la insistențele lui Félix? Prin nu știu ce miracol, reușea să mă păcălească întotdeauna: găsea un argument, o încurajare ca să mă convingă să mă duc. De fiecare dată mă lăsam înșelată, spunându-mi că, poate, va exista un nu-știu-ce care mă va face să cedez. Cu toate acestea, îl cunoșteam pe Félix ca și cum l-aș fi făcut eu, și gusturile noastre erau diametral opuse. Astfel că, atunci când gândea și hotăra în locul meu, inevitabil dădea greș. Totuși ar fi trebuit să știu, după atâta timp de când eram prieteni. Și iată cum, pentru a șasea oară consecutiv, am petrecut o sâmbătă seara în compania unui dobitoc absolut.

Săptămâna de dinainte avusesem parte de campionul bio și al vieții sănătoase. Ai fi zis că Félix are un gol de memorie în privința viciilor celei mai bune prietene. Îmi petrecusem seara primind lecții în legătură cu consumul meu de tutun, de alcool și de hrană nesănătoasă. Acest imbecil în șlapi îmi declarase într-un mod foarte natural că stilul meu de viață era dezastruos, că voi ajunge sterilă și că, în mod inconștient poate, intenționez să flirtez cu

moartea. Félix nu-i furnizase probabil fișa mea tehnică. Afișând cel mai frumos zâmbet al meu, îi răspusesem că, într-adevăr, știam câte ceva despre moarte și dorințe suicidare și plecasem.

Cretinul zilei era alt stil: mai degrabă un tip frumos, cu o poftă de mâncare respectabilă și nici vorbă de lecții. Defectul lui, și nu unul dintre cele mai mici, era că părea convins că mă atrage în patul lui povestindu-și isprăvile în compania iubitei, căreia îi zicea GoPro: „Cu GoPro a mea am coborât vara asta un torent înghețat... Cu GoPro a mea astă-iarnă am schiat de minune... Am făcut duș cu GoPro a mea... Știi, zilele trecute, am încercat metrourul cu GoPro a mea“ etc. Era mai mult de o oră de când dura asta, nu era în stare să rostească o frază fără să vorbească despre ea. Ajunsesem să mă întreb dacă nu se duceau și la toaletă împreună.

— Unde să mă duc cu GoPro a mea? Cred că n-am înțeles bine, s-a întrerupt el brusc.

Vai... gândisem cu voce tare. Mă săturasem să fiu socotită o femeie rea, incapabilă să dovedească interes pentru ceea ce i se spunea și întrebându-se ce făcea acolo. Cu toate acestea, am hotărât să smulg răul din rădăcină.

— Ascultă, ești într-adevăr un tip foarte simpatic dar trăiești o prea mare poveste de dragoste cu camera ta video ca să mai am chef să mă amestec între voi. Am să mă lipsesc de desert. Iar în privința cafelei, am ce-mi trebuie la mine acasă.

— Care-i problema?

M-am ridicat, el m-a imitat. În chip de la revedere, m-am mulțumit să-i fac un semn cu mâna apoi m-am îndreptat spre casă; nu devenisem într-atât de sălbatică

încât să-l las să achite nota de plată a acestui fiasco. I-am aruncat o ultimă privire și mi-am reținut un râs nebun. Eu ar fi trebuit să am o GoPro ca să păstrez o amintire a figurii lui. Bietul băiat...

A doua zi m-a trezit telefonul. Cine îndrăznește să-mi întrerupă sacrosancta leneveală de duminică dimineață? Inutil de pus această întrebare!

— Da, Félix, am mormăit în aparat.

— *And the winner is?*

— Tacă-ți fleanca!

Chicotitul lui m-a enervat.

— Te aștept unde știi peste o oră, a spus cu dificultate înainte să închidă.

M-am întins în pat ca o pisică, înainte să mă uit la ceas: 12:45. Ar fi putut să fie mai rău. Nu aveam nicio problemă să mă scol în timpul săptămânii ca să deschid *Oamenii fericiți citesc și beau cafea*, cafeneaua mea literară, dar duminica țineam la somnul mai lung ca să mă recuperez, să-mi golesc mintea. Somnul rămânea refugiul meu; după cel al marilor mele dureri, urmase cel al micilor probleme. Odată în picioare, am constatat cu bucurie că ziua va fi frumoasă; primăvara pariziană era prezentă la întâlnire.

Când mă pregăteam să plec, m-am abținut să iau cheile de la cafenea: era duminică și îmi promiseseam că nu voi mai petrece acolo „ziua Domnului“. Nu m-am grăbit să ajung pe strada des Archives. Am mers încet, am căscat ochii la vitrine aprinzând prima țigară a zilei, m-am întâlnit cu clienți obișnuiți de-ai cafenelei pe care i-am salutat cu mâna. Acest farmec liniștit a fost întrerupt de Félix când am ajuns la terasa noastră duminicală.

— Pe unde-ai umblat? Era gata să fiu alungat de la masă!

— Bună, adoratul meu Félix, i-am răspuns sărutându-l apăsat pe obraz.

El a făcut ochii mici.

— Ești prea drăguță, asta ascunde ceva.

— Ba deloc! Spune-mi cum ți-ai petrecut seara. La ce oră ai terminat?

— Când ți-am dat telefon. Mi-e foame, să comandăm.

L-am lăsat să-i facă semn ospătarului ca să ceară mâncarea. Era noua lui fixație. Ca să se liniștească, decretase că după serile nebune de sâmbătă, o masă care să includă și micul dejun și prânzul la un loc l-ar revigora mai mult decât o bucată veche de pizza reîncălzită. După aceea, voia să stau în poziția de drepti ca să-l admir cum își devorează ouăle jumări, bagheta, cărnații și cum își bea litrul de suc de portocale menit să-i potolească setea de după.

Ca de obicei, eu doar ciugulisem ce îi rămăsese lui; îmi tăia pofta de mâncare. Cu ochelarii de soare pe nas, fumam prăbușiți pe scaune.

— Te duci la ei mâine?

— Ca de obicei, i-am răspuns zâmbind.

— Îmbrățișează-i din partea mea.

— Promit. Tu nu te mai duci deloc?

— Nu, nu mai simt nevoia.

— Și când te gândești că înainte nu voiam să pun piciorul acolo!

Devenise ritualul meu de luna. Cafeneaua era închisă, mă duceam să îi vizitez pe Colin și pe Clara. Că ploua, că bătea vântul sau ninge, aveam întâlnire cu ei. Îmi plăcea să le povestesc ce făcusem toată săptămâna, să le spun micile povești din cafenea... După ce începusem

iar să ies, îi detaliem lui Colin întâlnirile mele ratate, mi se părea că îl aud râzând și râdeam împreună cu el, ca și cum am fi complotat. Clarei îmi era mult mai greu să-i vorbesc confidențial. Fiica mea, amintirea ei mă făceau întotdeauna să cad într-o prăpastie de durere. Mașinal, mi-am dus mâna la gât; într-una dintre aceste întâlniri între patru ochi cu Colin îmi scosesem de pe lăntișor verigheta pe care o purtasem ca pandantiv. În mod defintiv.

De câteva luni gâtul meu era gol. Îi explicasem lui Colin că am reflectat și că mă gândeam să accept întâlnirile sugerate de Félix.

— Iubirea mea... tu ești acolo... vei fi întotdeauna acolo... dar ai plecat... ești departe și nu te vei mai întoarce niciodată, am înțeles... vreau să încerc, știi... Oftasem și încercasem să-mi înghit lacrimile jucându-mă cu verigheta pe vârful degetelor. Începe să atârne greu... Știi că n-ai să te superi pe mine... cred că sunt pregătită... am s-o scot... simt că sunt vindecată de tine... te voi iubi mereu, asta nu se va schimba, dar acum e altfel... știu să trăiesc fără tine... Îmbrățișasem mormântul și desfăcusem lăntișorul. Ochii îmi erau inundați în lacrimi. Strânsesem verigheta în pumn cu toată puterea. Apoi mi-o dădusem jos. Pe săptămâna viitoare, dragii mei. Clara mea... mama... mama te iubește.

Plecasem fără să întorc privirea.

Félix m-a întrerupt din gânduri bătându-mă pe șold.

— Să mergem, vremea e frumoasă.

— Te urmez!

Am luat-o de-a lungul cheiului. Ca în fiecare duminică, Félix voia să traversăm Sena și să facem un ocol pe

la Notre-Dame ca să aprindă o lumânare. „Trebuie să-mi răscumpăr păcatele“, se justifica. Nu mă lăsam păcălită: ofranda lui votivă era pentru Colin și pentru Clara, era felul lui de a menține o legătură cu ei. Cât timp se reculegea, eu așteptam răbdătoare în afara catedralei, privind la turiștii asaltați de porumbei. Am avut timp să fumez o țigară înainte să asist la un remake al morții Améliei Poulain¹, interpretat de un Félix demn de Oscar — mai ales țipătul! Apoi, minunatul actor care era a venit să mă ia de după umeri, a salutat un public imaginar în delir și m-a dus în liniște pe drumul de întoarcere către Marais-ul nostru drag și restaurantul cu specific japonez în care mâncam duminica seara.

Félix bea saké. „Răul trebuie combătut cu rău“, îmi spunea. Cât despre mine, mă mulțumeam cu un Tsin-gtao². Între două sorbituri, a trecut la atac și și-a cerut raportul. O să fie scurt!

— Ce-i reproșezi celui de ieri?

— Camera video de pe frunte!

— Uau! Este al naibii de excitant.

I-am dat o palmă bună peste ceafă.

— Când vei înțelege că nu avem aceeași sexualitate?

— Ești de plâns, s-a lamentat el.

— Ne întoarcem? Filmul de pe TF1 n-o să ne-aștepte.

Félix m-a însoțit până la ușa cafenelei, ca întotdeauna. Și m-a strivit la pieptul lui, ca întotdeauna.

— Vreau să-ți cer ceva, i-am spus când încă eram în brațele lui.

¹ Eroina unui film francez ce prezintă o viziune idealizată a vieții contemporane pariziene, mai exact a celei din cartierul Montmartre. (N.t.)

² Marcă de bere chinezească. (N.t.)

— Ce?

— Te rog, nu te mai juca de-a pețitoarea, nu mai suport serile astea ratate. Este descurajator!

El m-a împins.

— Nu, n-am să mă opresc. Vreau să întâlnești un tip bine, simpatic, cu care să fii fericită.

— Nu-mi prezinți decât dobitoci, Félix! Am să mă descurc singură.

M-a sfredelit cu privirea.

— Încă te mai gândești la irlandez?

— Nu mai spune prostii! E un an de când m-am întors din Irlanda. Ți-am mai vorbit de Edward? Nu! N-are nimic de-a face cu asta. E o poveste încheiată. Nu e vina mea că tu îmi faci cunoștință doar cu maimuțoi!

— O.K, O.K! Te las în pace o vreme, dar fii un pic mai deschisă la întâlniri. Știi ca și mine, Colin ar vrea să ai pe cineva în viața ta.

— Știu. Și asta este și intenția mea... Noapte bună, Félix. Pe mâine! Este ziua cea mare!

— *Yes!*

I-am dat același sărut apăsător ca în urmă cu câteva ore și am intrat în clădire. În ciuda insistențelor lui Félix, nu voiam să mă mut. Îmi plăcea să locuiesc deasupra cafenelei, în micul meu apartament. Eram în inima activității, asta-mi convenea. Și mai ales, acolo mă reconstruisem absolut singură, fără ajutorul nimănui. Am urcat pe scări, nu cu liftul, până la etajul al cincilea. Când am ajuns, m-am rezemat cu spatele de ușa de la intrare și am oftat mulțumită. În pofida ultimei noastre discuții, petrecusem o zi superbă împreună cu Félix.

Contrar a ceea ce credea, nu mă uitam niciodată la filmul de pe TF1. Puneam muzică – în seara asta era

Ásgeir, *King and Cross* – și începeam ceea ce numisem seara mea spa. Hotărâsem să am grijă de mine și ce moment era mai bun decât duminică seara pentru a-mi acorda timp să-mi fac o mască, un gomaj și toate acele trucuri feminine?

O oră și jumătate mai târziu ieșeam în sfârșit din baie, miroseam frumos și aveam pielea catifelată. Am băut ultima cafea din zi și m-am prăbușit pe canapea. Am aprins o țigară și mi-am lăsat gândul să rătăcească. Félix n-a știut niciodată ce m-a făcut să-l împing pe Edward în adâncul memoriei mele și să nu mă mai gândesc la el.

După întoarcerea din Irlanda, nu păstrasem legătura cu nimeni: nici cu Abby și Jack, nici cu Judith și cu atât mai puțin cu Edward. Evident, el mi-a lipsit cel mai mult. Amintirea lui revenea în valuri, uneori de fericire, alteori de durere. Dar cu cât trecea timpul, cu atât eram mai sigură că nu voi mai avea niciodată vești despre ei și mai ales despre el. N-ar fi avut niciun rost după atâta timp; acum, după mai bine de un an... Totuși...

Cam cu șase luni în urmă, într-o duminică de iarnă când ploua cu găleata, rămăsesem închisă în casă și mă apucasem să fac ordine în dulap; am dat peste cutia în care pusesem fotografiile pe care le făcuse cu noi doi pe insula Aran. Am deschis-o și m-am topit redescoperindu-i chipul. Cuprinsă de un atac de nebunie, m-am aruncat asupra telefonului, i-am găsit numărul în agendă și l-am sunat. Voiam, nu, trebuia să știu ce era cu el. La fiecare apel, am fost gata să închid, împărțită între teama de a-l auzi și o profundă dorință de a relua legătura. A intrat

robotul: doar prenumele rostit de vocea lui aspră și un bip. Am bâiguit: „Hm... Edward... Eu sunt... Diane. Voiam... voiam să știu...hm... ce mai faci... Sună-mă... te rog“. După ce am închis, mi-am spus că am făcut o prostie. Am început să mă-nvârtesc prin cameră rozându-mi unghiile. Obsesia de a avea vești despre el, de a afla dacă m-a uitat sau nu m-a ținut lipită de telefon tot sfârșitul de săptămână. În așa măsură încât am mai făcut o tentativă după ora 22. N-a răspuns. Când m-am trezit a doua zi dimineață, m-am făcut în toate felurile dându-mi seama de ridicolul încercării mele. Accesul de nebunie m-a ajutat să înțeleg că nu mai exista Edward, că nu va mai rămâne decât o paranteză în viața mea. Mă îndreptase pe drumul eliberării de datoria loialității față de Colin. Astăzi mă simțeam eliberată și de el. Eram gata să mă deschid și către alții.

Doi

Deschizând ochii în acea luni dimineată, am savurat importanța zilei. Seara, când mă voi culca, voi fi singura proprietară a cafenelei *Oamenii fericiți citesc și beau cafea*.

După întoarcerea din Irlanda, îmi trebuiseră mai multe săptămâni până să mă hotărăsc să le dau un semn de viață părinților mei. N-aveam niciun chef să mă agăț de ei, nici să le suport remarcile în legătură cu existența mea. Când în sfârșit i-am sunat, mi-au propus să vin la ei la masă și am acceptat. Ajunsă la apartamentul familiar, m-am simțit stânjenită, ca de fiecare dată când intram acolo. Nu reușeam să comunicăm normal. Tata a rămas tăcut, iar mama și cu mine ne-am învârtit în jurul cozii fără să găsim un subiect de conversație. Trecând la masă, tata s-a hotărât în sfârșit să mi se adreseze:

— Cum merg afacerile? m-a persiflat.

Tonul lui și privirea aruncată m-au pus în defensivă.

— Își revin, încetul cu încetul. Sper ca în două luni încasărilor să fie pe plus. Am niște idei de dezvoltare.

— Nu vorbi prostii, tu habar n-ai de nimic. Îți spunem asta de la moartea lui Colin, el ținea afacerea în picioare, pe lângă munca în cabinetul de avocatură.

— Învăț, tată! Vreau să reușesc și voi reuși!

— Nu ești în stare, de aceea am de gând să mă ocup eu.

— Pot să știu cum?

— Pentru că mă îndoiesc că vei mai găsi un bărbat capabil să facă totul pentru tine, am să angajez un administrator de încredere, serios. Dacă vrei să continui să te joci de-a chelnerița, n-am să te-mpiedic. Asta îți va ocupa timpul.

— Tată, nu sunt sigură că înțeleg...

— Văd după figura ta că înțelegi foarte bine, s-a terminat cu copilăriile!

— N-ai dreptul! M-am ridicat brusc de la masă și am răsturnat scaunul. Sunt acasă la mine în cafenea!

— Ba nu, ești în casa noastră!

Fierbeam în sinea mea, dar de fapt știam că tata avea dreptate. Ei erau adevărații proprietari ai cafenelei: ca să-mi ofere o activitate, umblaseră la carnetul de cecuri, liniștiți și încurajați de Colin.

— Fă o scenă, dacă asta te amuză, a mai spus. Îți dau trei luni.

Am plecat trântind ușa. În clipa aceea am înțeles că mă schimbasem, că devenisem mai dură. Înainte aș fi fost abătută, aș fi suferit o nouă depresie. De data asta, eram hotărâtă, aveam un plan. Ceea ce nu știau ei atunci era că începusem deja să lucrez la el.

Am pus din nou afacerea pe picioare începând cu instalarea unui sistem Wi-Fi în cafenea. Grație acestui lucru am atras o clientelă alcătuită din studenți — unii

dintre ei petreceau după-amiezi întregi lucrând în sala din spate. Pentru cafea și bere, am stabilit un tarif redus, ceea ce-mi asigura fidelitatea lor. Cei mai mulți dintre ei și-au luat obiceiul să-și cumpere cărțile de la mine, știind că eram gata să mă dau peste cap ca să le fac rost de biografia care le va salva eseul. Regularitatea cu care deschideam cafeneaua și-a făcut efectul, începeam programul în fiecare zi la oră fixă, spre deosebire de epoca în care Félix era singur la conducere. Asta mi-a permis să creez o atmosferă liniștitoare. Nimeni nu mai găsea ușa închisă.

Cele trei vârfuri de activitate ale zilei erau simple: dimineața, cafeluța de dinaintea plecării la muncă; amiaza, în timpul pauzei de masă – literații care uitau să mănânce ca să dea peste un nou roman – și aperitivul de seară la plecarea de la birou; în cazul acesta, era un pătărel la bar și, din timp în timp, cumpărarea unei cărți de buzunar cu care să-mi ocup o seară în singurătate. Punctual, îi dădeam mână liberă lui Félix, care organiza o seară tematică; nu avea pereche în materie de animație. Găsea întotdeauna câte un tip trăsnit, al naibii de cultivat, care dezbătea asupra temei abordate – întotdeauna volatilă – și făcea să curgă alcoolul în valuri. Astfel că participanții plecau mereu cu mai multe cărți sub braț, fără să aibă cu adevărat cunoștință de cele ce se discutaseră. Iar bacșișul lui Félix se traducea în promisiuni de nopți toride. Eu nu asistam la aceste seri, era partea lui; momentul în care îl lăsam să se distreze sau în care închideam ochii în privința clientelei sale underground.

Am vrut ca *Oamenii...* să devină un loc plăcut, cald, deschis tuturor, în care toate genurile de literatură să-și găsească locul. Voiam să-i sfătuiesc pe cititori permițându-le să-și facă plăcerea, să citească poveștile pe

care le doreau, fără să le fie rușine de asta. Nu conta că voiau să citească o carte premiată sau una cu succes la public, un singur lucru era important: ca ei să citească, fără să aibă impresia că sunt judecați pentru alegerile lor. Lectura fusese întotdeauna o plăcere pentru mine, doream ca persoanele care îmi frecventau cafeneaua să simtă asta, s-o descopere, iar cei mai refractari să încerce aventura. Pe rafturile mele se amestecau toate genurile literare; polițist, general, romanul sentimental, poezia, *young adult*, mărturiile, bestselleruri și titluri mai confidentiale. Era marele meu bazar în care Félix, clienții obișnuiți și cu mine ne regăseam. Îmi plăcea joaca de-a vânătoarea pentru a găsi Cartea. Clienții noi erau inițiați pe parcurs de către unii sau alții.

Astăzi cafeneaua era echilibrul meu. Îmi permisesese să scot capul din nisip, să-mi reîncep viața la Paris, să realizez până la ce punct munca îmi făcea bine, să-mi dovedesc mie însămi – și să le demonstrez părinților mei – că eram în stare să fac ceva. Mulțumită cafenelei, redevenisem o ființă socială, o femeie care muncea și își lua viața în propriile mâini. Fusese nevoie să pierd ce îmi era mai drag ca să îmi dau seama de atașamentul față de acest loc, de acești patru pereți. De un an nu îmi mai luasem nicio zi de concediu, nu puteam să îl părăsesc și nu îl voi mai lăsa niciodată pe Félix să se ocupe singur de el.

Singurul eșec în dezvoltarea afacerii noastre nu se datora lipsei de clientelă: era exclusiv din vina mea. Am avut ideea să propun ateliere de lectură pentru copii, miercurea după-amiaza. Félix m-a încurajat, știa că adoram literatura pentru copii. Am făcut publicitate, am

distribuit broșuri în școlile din cartier, în centrele de joacă etc. Mi-am înnoit stocul de siropuri și mai ales de cărți pentru copii. Ziua cea mare a sosit. Când am văzut venind în vârful picioarelor primele mămici însoțite de progeniturile lor, clopoțelul de la ușă m-a făcut să tresalt pentru prima oară după săptămâni întregi; m-am refugiat în spatele barului. M-am mulțumit să le poftesc în mica sală din fund. I-am cerut lui Félix să supravegheze instalarea lor în timp ce eu am ieșit să fumez. Pentru că nu mă mai întorceam, a venit să-mi spună că nu mă așteptau decât pe mine; rolul de animatoare a atelierului îmi era rezervat. Șovăind, m-am alăturat micului grup. Când am început să citesc *Câinele albastru*, nu mi-am recunoscut vocea.

Am înțeles că făcusem o mare greșală când un băiețel de vreo trei ani s-a apropiat de mine. Ochii mei s-au aplecat asupra lui, am avut un moment de reținere și m-a apucat tremuratul. În clipa aceea, aș fi vrut să fie Clara cea care vine spre mine, care se cațără pe genunchii mei ca să vadă cartea mai de aproape. Mi-aș fi băgat nasul în părul ei. Cartea mi-a căzut din mâini și l-am chemat pe Félix în ajutor. Nu i-a luat mult timp să vină; era acolo, mă supraveghea. A preluat ștafeta făcând pe clovnul, iar eu am urcat și m-am baricadat la mine. Mi-am petrecut sfârșitul zilei și noaptea care a urmat înfășurată în plapumă, urlând în pernă, plângând și strigând-o pe Clara.

A doua zi cărțile au fost reexpediate la edituri. Această criză m-a făcut să fiu conștientă de un lucru: nu-mi voi reveni niciodată de pe urma pierderii fiicei mele. Puteam să mă vindec de Colin, dar de ea, nu. Tocmai îmi dădusem seama că, de aproape sau de departe, niciun copil nu va mai intra în viața mea, nici în cafenea.

În ciuda acestui incident, se impusese o hotărâre. Urma să mă duc la bancă să încasez asigurarea de viață a lui Colin. Prevăzuse totul pentru ca eu să nu duc lipsă de nimic. Refuzasem să mă folosesc până atunci de acești bani, trebuia să servească la ceva important, care l-ar fi făcut fericit. Aveam nevoie de un proiect de anvergura soțului meu și îl găsisem: voi răscumpăra cafeneaua de la părinții mei.

Venise ziua cea mare: încheierea acestor luni de luptă cu părinții mei. Evenimentul zilei nu m-a împiedicat să-i vizitez pe Colin și pe Clara. Am mers cu capul sus și zâmbitoare pe aleile cimitirului. După ce am depus brațul de trandafiri albi, m-am contorsionat ca să îngenunchez fără să fiu ridicolă; mă îmbrăcasem cu o rochie neagră – un pic prea strictă – și îmi pusesem pantofi cu toc, ceea ce nu mi se mai întâmplase de o veșnicie. Părinții mei probabil mă descriuseră în fața notarului ca pe o iresponsabilă depresivă; voiam să le dovedesc contrariul.

— Iubirea mea, astăzi e ziua cea mare! Diseară, vom fi la noi acasă. Sper că ești mândru de mine, pentru voi doi fac asta. Și pentru că nu las lucrurile la jumătate, după semnare e fiesta cu Félix! Când i-am spus, am crezut c-o să plângă de bucurie. Viața își reia cursul... e ciudat... Nu pot să întârzii, sunt așteptată pentru autografe! Vă iubesc, dragii mei. Clara... mama... este aici...

Am îmbrățișat mormântul și am plecat din cimitir.

La notar citirea actului s-a făcut cu calm și în tăcere. Sosise marele moment: semnătura. A trebuit să încerc de două ori, așa de tare tremuram. Emoțiile mă copleșeau, reușisem, nu mă gândeam decât la Colin și la ceea ce

devenisem. Recâștigându-mi locul, câteva lacrimi mi-au umezit ochii. Privirea mea s-a întâlnit cu privirea goală a mamei. Apoi notarul mi-a dat o hârtie care dovedea calitatea meu de proprietară. Titlu de proprietate în care stătea scris negru pe alb că eram văduvă, fără copii. Ne-a poftit politicos să ieșim. Ajunși pe trotuar, m-am întors înspre părinții mei, căutând ceva, fără să știu de fapt ce.

— Nu credeam c-ai să mergi până la capăt, mi-a zis tata. Măcar o dată, nu strica totul.

— Nu stă în intențiile mele.

M-am întors spre mama. Ea s-a apropiat de mine și m-a îmbrățișat cu mai multă căldură decât de obicei.

— N-am știut niciodată să fiu mama de care aveai nevoie, mi-a șoptit la ureche.

— Asta mă întristează.

— Mie îmi pare rău.

Ne-am privit în ochi. Mi-a venit s-o întreb: „De ce?” Am înțeles după expresia ei că nu ar putea să suporte întrebările, reproșurile mele. Carapacea i se fisura, ca și cum în sfârșit putea să simtă remușcări. Dar nu era prea târziu? Tata a luat-o de braț și i-a spus că e timpul. Ca încurajare, am avut dreptul la un „pe curând”. Au plecat pe o parte a străzii, eu pe cealaltă. Mi-am pus ochelarii de soare și am pornit spre cafeneaua *mea*. Am coborât pe bulevardul Sébastopol ca să ajung pe strada Rivoli. N-am luat-o pe străzi mici, marile artere mă chemau, voiam să trec prin fața Primăriei, să fiu împinsă de-a lungul bazarului de lângă Primăria Parisului. Când în sfârșit am ajuns pe strada Vieille-du-Temple, pe stânga nu mai rămâneau decât vreo sută de metri până la casa mea. În momentul în care clopoțelul a sunat mi-am spus că Félix trebuie să fi avut informatori pe drum, căci a făcut șampania să

pocnească în clipa când treceam pragul. Șampanie care a stropit barul. Fără să se mai ostenească să-mi toarne într-o cupă, mi-a dat sticla.

— Ești ucigătoare!

Am băut direct din sticlă. Bulele mi-au excitat papilele.

— Drăcie! Când mă gândesc că acum ești șefa mea!

— Ce mișto!

— Te prefer tatălui tău, mi-a spus luând sticla.

— Félix, tu vei fi mereu asociatul inimii mele.

M-a strivit la piept și a băut la rândul lui o înghițitură mare.

— Mi-a zis-o, afurista! mi-a spus dându-mi drumul, cu ochii strălucitori.

— Fă-mă să simt din nou bucuriile petrecerii!

Nu am avut timp să urc la mine și să mă schimb. Am curățat șampania de pe teighea și am închis. Félix m-a târât într-un tur al barurilor. Cunoscut ca un cal breaz, sosea în fiecare loc ca un mare domn, cocteilurile fuse-seră alese dinainte, cel mai bun prieten al meu pregătise această seară cu grijă. Toți amanții și pretendenții lui se întreceau să-mi facă loc; dacă Félix mă iubea, trebuia ca ei să aibă grijă de mine. Parcursul nostru a fost jalonat de întâlniri extravagante, de covoare roșii, de paiete, de flori prinse în părul meu, totul ca să facă din mine o prințesă de-o seară. Ambianța nebună organizată de Félix m-a amețit poate mai mult decât tot alcoolul pe care îl băusem.

A venit timpul pentru o pauză de masă. În chip de cină, ne-am oprit pentru niște gustări la un mic local, ceea ce în mod sigur nu avea să anihileze efectul a tot ce băusem. Locul nostru la bar era rezervat. Félix știa foarte